

KREŠTAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ NEDEĽU NA 16 STRANÁCH.

Predplatná cena :

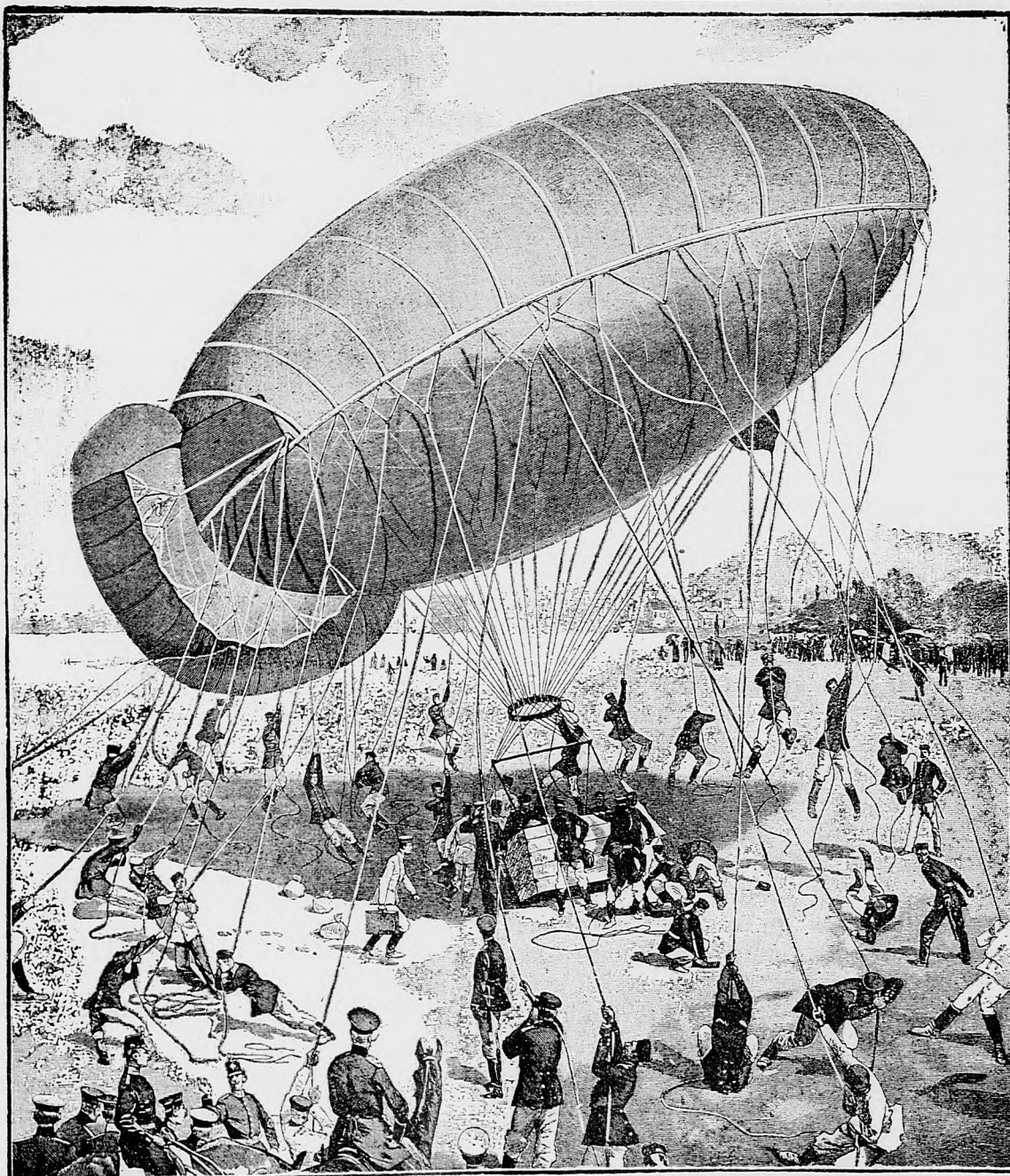
Na celý rok — — — — 2 zl. — kr.
Na pol roka — — — — 1 " — "
Na štvrt roka — — — — " 60 "
Jednotlivé číslo 4 kr.

Majitelia a vydavatelia :

MIKULÁŠ LEPSÉNYI
a
GERHARD NÉMETH.

Redakcia a vydavateľstvo : V Budapešti
VIII. ker., Práter-úlica 44.

sem sa majú posielat predplatky, jako i dopisy do novin, ohlašky a náhodné reklamácie. Cena jedneho 5 stĺpcového malého riadku je 10 kr. Rukopisy sa naspák nedávajú.

Vojenská vetrolod.

Kreštania! kupujte len u kreštanov!

Prečo je u nás socializmus.

áklad socializmu je nesvedomitosť a nespravodlivosť. U nás ale všetko zhubil liberalizmus, v takej miere, že už i tak k zlému a k nespravodlivostiam náchylní ľudia, následkom liberalizmom splodenej korupcie (zkazenosti) veľmi ľahko sedajú na lep buričom socialistickým. Liberalizmus zastáva kapitál, zanedbáva chudobu, ktorá nespokojnosťou je až po uši naplnená. Práva kapitálu vždy sú väčšie a početnejšie, práva chudobných ale a statečno a neodvisle smýšľajúcich občanov hynú, uznané nebývajú.

A veď toto všetko dobre cítil a cíti ľud, zbadali to i nesvedomití buričia socialistickí, a hneď i použili to k svojmu chosňu.

Na koľko sa podarilo už i doposiaľ nakažiť ten dobrý ľud bezbožným socialistom, to dostatočne dokazujú každodenne z vidieku prichádzajúce zprávy. Socialistické pohyby tajiť sa už nedajú, ani zakrývať, lebo však nie roztraseno sa ony zjavujú, lež celé obce podpaľujú a nespokojnosti odovzdávajú.

Je síce pravda, že úplná spokojnosť nikdy nebude na zemi panovať, ktorá nenie rajom pre nás, lež slzavým udolím, ako to už i sv. Písmo nás učí. Lenže aby nespokojnosť v tak ohavnej podobe, ktorú socializmom menujeme, zjavovala sa, k tomu nesvedomitosť a nefudskosť liberalizmu bola potrebná.

Liberalizmus zanedbal, ba len za privátnu vec vyhlásil vieru a nábožnosť, teraz už sa môže za svojim hriešnym uchom škriabať do krve, keď nevie prúd socializmu zastaviť. Liberalizmus nemal o to starosť, aby kapitál nezavil robotníka aspoň nedele, v ktorú by on z bohoslužieb dostatočnej tprezlivosti čerpať mohol pre celý týždeň, teraz ale už ako šialený škúli tentože liberalizmus na pravo a na ľavo, kde by pomoci a obrany našiel proti svojmu potvorskému plodu, socializmom rečenému.

Však liberalizmus prevádzal tie pekne volby v Maďarorságu. Četníci strieľali na ľud, vojaci hatili poctivých občanov v užívaní jediného práva občanského-krajinského, hladovať a smädny byť musel občan, behom 24—36 hodín pod holým nebom musel byť daždu, blatu, vetru, zime vystavený ten, kto dľa svedomia, a nie dľa rozkazu liberálnych hazafikov chcel hlasovať. Menoslovy boly pofalšované atď. atď.

Keď ale tieto kúsky od liberalizmu pochádzajú, či netvrdíme právne, že liberalizmus podkepal základ zákonov, základ vlasti. Či

takým spôsobom nevykorenil liberalizmus tú úctu zo srdca občanov, ktorou úctou predtým za časovmravnej nábožnosti chovali sa občania naproti zákonom, keď ešte ani slýchu, ani chýru nebolo o liberalizme.

Ľud je práva zbavený a ľarchy znáša. Kapitál ale práva má, a burzovej dane nieta. Či sa múdry človeko môže potom zastaviť na tom, že je ľud nespokojný s pomerami, ktoré v Maďarorságu ho tlačia, a ktoré zmeniť na vzlor vzdychov liberalizmus nechce?

Liberalizmus, nebuď tak nemilosrdný a skúpy naproti ľudu. Daj mu práva, daj mu vyžitie, buď proti nemu spravodlivý; potom aj ľud si nechá múdre slovo do ucha pošepť, potom i ľud bude vlastenecko smýšľať, tak ako smýšľajú aj tí, ktorí ročite mnohé tisíce platu strkajú do vrečka, a preto hazafictvo vždy na ústach majú.

Predovšetkým tedy liberalizmus musí šetriť zákon volebný, zákon spoločenský, liberalizmus musí byť ľudský, pravdomluvný, potom aj ľud sa zmení.

U nás tedy pre liberalizmus je socializmus; keby viery a spravodlivého smýšľania zbavený liberalizmus nebol zúril v Uhorsku toľké roky, vtedy by ani reči nebolo o podzemskom socializme.

Máme ale nádej, že náš bohobojný slovenský ľud tak nesadne na lep podzemským buričom socialistickým, ako nedal sa zviest ani pri volbách od fiktusov liberálnych. Svedomitý slovenský národ nikdy nezabudne, že Boha a kráľa, cirkev, vlast a zákon v úctivosti treba mať! Liberalizmus iné hlása a iné činí; kresťanský ľud ale to bude činiť, čo mu viera hlása!

Dr. Jozef N. Janda.

Odhalený, ľud mamiaci, liberalizmus.

Jako zachádza liberalizmus s tlačou?

No predsa jesto také územie, na ktorom on slobodu nielen trpí, lež i chráni; — na poli tlače — on síce aj tu činí rozdiel medzi tlačou, ktorá jeho záujmy podporuje, a tlačou, ktorá záujmy ľavičakov zastáva — predsa ale tieto medze sú neni tak nápadné, jako inde. A prečo to činí? Z tej jednoduchej príčiny, ponevác väčším dielom od neho odvislá a zakúpená tlač je mocným prostriedkom a

ridenia, abo prekrútenia verejnej mienky pomocou tlače udržuje tú trpezlivosť, ktorou náš dobrý ľud, v tak veľkej miere vládne, a ktorá tyranské panovanie liberalismu zdľžuje a na roky zabezpečuje. Tlače sa veru aj ten najkrajnejší ľavičiak bojí; — bojí sa o dobré meno, ktoré si nadobudol, ktoré práve následkom jeho ľavičactva triezlivo smýšľajúci v úctivosti majú; bojí sa o osobnú statočnosť svoju, lebo liberálna tlač i tú podkopávať smie; bojí sa o svoju budúcnosť, pretože kto nenie liberál, panovania je neschopný; je ultramontánr reakcionar, hlúpy klerikál, nájemník pápeža atď. A čo mám povedať o viere? Liberalismus nemá viery, jestli nepokladáme za vieru dôveru k sebe, ktorá protimlavy netrpí. V tej sú oni neprevýšiteľní. Toho veriaceho človeka za nič nemajú, vysmieávajú, ba celkom mu cestu zastanú, a ztadiľto vyviera to, že ešte aj tí, ktorí ten najväčší zástoj hrajú, sa radšej za tuhých liberálov udávajú, a iskru viery, ktorá sa v ich srdci nachádza, radšej udušia, jako by mali vyznať, že sú katolíci, aby ich liberálna tlač neošmietala čo veriach hlupákov, a čo protiliberáli aby sa nedostali na šibenicu hanby. Že toto všetko ale je znakom a dôkazom len slabého rázu, — to buďto nechcú zbadáť, alebo to ani nezbadajú. Jedna hrbka záujmov ich v ustavičnom strachu drží, tá hrbka záujmov, ktorá si nechala zavesiť jarmo služby od liberálov a týchto vôz tisne prostriedkom tlače — a tak odsotia od seba tie mnohé milióny ľudí, ktorí sú vo viere svojej šťastliví, bárs ich považujú za hlúpych, buričov, hrdých heknázov, zo sprostých článkov viery silu fahajúcich sprostákov, — veru dnes je už málo ľudí neo-hroženého rázu, lebo aj tí najvyšší politickí mužovia boja sa, že do nich hrom liberálnej tlače uderí, ich rozdrúza a znivočí. Hromy sypajúceho božíka liberalismu podporujú verne a vytrvanlive. Prečo? Lebo len v hromy sypajúcom božíku liberalismu nachádzajú vtelenie všemohúcnosti štáta, ktorého vôľu ľudia tlače dávajú smrteľným na vedomie.

Podáva: *dr. Čachticán.*

POLITICKÉ CHÝRY.

Ružomerská volba. Kandidát ľudovej strany prepadol. Kto je tomu na príčine? Jako sme sa dozvedeli, ešte i daktorí kňazi neustanovili sa pri volbe. Revúcka Dolina, v ktorej je päť obiec, dala na ľudáka len 8 hlasov. Následovní páni farári tuším nezdraví

boli, lebo ani len neprišli hlasovať: Štefan Rovder z Lužnej; Jozef Tomík z Revúce; Ján Zila z Hobotovej; Ján Ružinský zo Svätej Mary. Uveríme, že plnili svoju povinnosť, ale ich ovečky na mameluka Andela hlasovali. Teda prepadol pán Hlinka.

Výbor autonomického kongressu, ktorý zo 27 členov pozostáva, už povolal predseda gr. Juló Szapáry na 15-ho febr. do miestnosti snemovného výboru veľmožov, kde sa v menovaný deň do obeda o 10. hodine ustanovíť majú.

Zhabané volebné právo v Maďarorságu pekne nám predstavuje ráz liberalismu. Dane s roka na rok väčšie sú, vojančíť sa i teraz musí: za toto všetko ale jedno jediné krajinské právo má uhorský občan, totižto že každých päť rokov raz môže vyslanca voliť, jestli pod malichernými zádrapkami hlas jeho neodmrštia, jestli ho do menoslova voličov vpíšu.

Liberalismus ani trocha svedomitosti a citlivosti nemá, lebo hrozne nakladá v tomto ohľade s občanmi, ktorí neodvisle a dľa svedomia chcú hlasovať. Len dakolko príkladov uvediem. V senickom okrese bolo voličov v r. 1895, 2066, v r. 1897. ale len 1543. V skalickom okrese bolo voličov 2395 v r. 1895., v r. 1897 ale len 1654; v topoľčanskom okrese bolo voličov 1992 v r. 1895., teraz ale je 1493; vo vrbovskom okrese bolo 1442 voličov v r. 1895., teraz ale je 1085.; v žambokretskom okrese v r. 1895. bolo 1815 voličov, teraz ale je 835 voličov.

Len to je podivuhodné, že práve tam stal sa tak nízkym počet voličov, kde si dobre stojí ľudová strana.

Liberáli nesvedomití liberáli, len aby sa to potom vám nevracalo kedysi, čo vy teraz robíte. Veď aj ten najmastnejší hrniec môže sa prekotiť. A aj ten najhrubší krčah len zatiaľ chodí do studne, zakiaľ sa nerozbije.

Gr. Moric Eszterházy, opravdový vnútorný radca tajný veličenstva zaľakoval za fõjšpánstvo, k čomu veličenstvo už i privolil. Vesprémčania by sa netešili veľmi, keby im vláda Praňa Fenyvessyho dala čo nástupcu tohoto grófa.

Grécke kráľovské knieža Juraj by ma'lo byť správcom ostrova Kréty, lenže sultán turecký nechce k tomu privoliť. Ruský cár ale dôrazne dolieha, aby sultán privolil, čo konečne musí učiniť, lebo nenie toho pána na tejto zemeguli, ktorý opovážil by sa s ruským cárom za prst fahať.

Žid len jeden je v snemovni pruských vyslancov. To sa veľmi nepáči jednému berlinskemu časopisu kóšerovmu, dľa ktorého len tam necháva vláda dobra židov vystúpiť, kde vie vopred, že buchnú. Bánfy veru lepšie zachádza so židmi, nežli Nemci, lebo on ešte i kráľovský okres (Gödöllõ) židovi prepustil.

Nový kath. kruh. V Čachticach 30. januara bol slávne otvorený kath. kruh. Osvietený pán gróf prepošt Adolf Pongráč v chráme odbavil „Veni Sande,“ po čom išlo sa do kaštieľa nadporučníka Čenkey, ktorý veľkodušne prepustil miestnosť kath. kruhu. Zahájenie stalo sa medzi utešenou slávnosťou, zatvorilo sa ale podarenou zábavou. V Čachticach horlivosť duchovných i tak pekne účinkovala i doposiaľ; odvčulku bude ona i týmto blahoderným kruhom podporovaná, aby ešte hojnejšie ovocie niesla. Neždar!

Ponosujú sa kalvíni. V terajšom rozhodnom čase komu-že by sa chcelo u nás kňazom byť? Veriaci žundrú, keď kňaza platí musia, radšej viere stanú sa neverní, jako by tie veľké farchy znášať mali. To rozhodné polozenie, v ktorom sa teraz kalvíni nachádzajú, pripisovať sa má civilnému manželstvu a civilným matrikám, zakiaľ o týchto vecach reči nebolo, neopúšťali kalvíni tak hromadne a hŕfne svoje náboženstvo. Cirkev kalvínska usilovať sa musí odpomôcť týmto pligam, pretože odkladá-li sa liečenie, ľud si ho bude hľadať, čo by ale draho zaplatila kalvínska cirkev. — Tak sa ponosujú jedny kalvínské noviny. Či kalvíni ešte i naďalej budú oduševnení za liberalizmus?

V Segedíne 15. febr. bude voľba. V tomto katolíckom meste vystúpi s mameluckým programom judapeštiansky žid fíškal Béla Bamberger. Tamajší mameluci ale nechali vystúpiť Lázára.

Krajinský snem.

Snemovňa vyslancov.

Zasadnutie 3. febr.

Podpredsedom Szilágyim o policajoch bola reč. Abligátov veľmi málo sa síšlo. Rečnil o socialisme Pichler, medzičím napádal ministra vnútra, socializmu je na príčine bieda ľudu a nie izgatovanie buričov. Ako-že zachádzajú, u nás s ľuďom? Ľud žiada právo, lebo daň platí a vojančí. — Ľudák *Móci*, ktorý vyhodil na oči ministromi voľby; ktoré vraj tiež neškodne podporujú socializmus, ako i dovandrovanie židov z Galície. — Veľký mameluk *Perczel*, veru ale len tak chatrne sa zastával. — Heltai zastáva policajov, ku ktorým vraj hlavnomestské obyvateľstvo dôveru má. — Villem *Meltzer* odporúča ministromi vnútra chudobných. — Ľudák *Móci* na oči vyhodil ministromi tie kúsky, ktoré prevádzajú sa pri popise voličov. Žiada, aby minister na začiatku roka vždy predostrel snemovni menoslovy voličov z celej krajiny.

Zasadnutie 4 febr.

Pojednával sa rozpočet ministerstva obchodu. Fraňo *Major* žiadal revíziu zákonov na priemysel vzťahujúcich sa. Zastával malý priemysel, napádal rozmer vicináliek. — B. *Weisz* o peniazoch rečnil, z peňazí chcel dokázať, aké je výborné kupectvo v Maďarságu. Veľa sčítal s papiera, lebo sa to nevmetilo do mozgov tohoto mameluka, ktorý dľa mena žid by mal byť. Mameluci mu aj éljenuvali. Ľudák *Ján Molnár* prosí ministra, aby železniční, a poštovní úradskí aspoň každú tretiu nedelu mohli na omšu ísť. Doktorí mameluci kričali, aby popoludní išli na omšu. Pekná to náboženská sbehosť! Mikuláš *Konkoly Tege* rečnil o železnej bráne, i to spomenul, že s menšími loďami na Vahu by sa mohlo až po Sered ísť. Túto poznámku odporúčal ministromi do pozornosti. Veľký mameluk *Lukáč* odpovedal na dve interpellacie, a síce na interpelláciu Rakovského a na interpelláciu Polónyiho, celkom prírodne mameluci kývli hlavou, že odpoveď ministra výborná bola. — Minister Ernest *Daniel* odpovedal Meltzlovi, že takého nariadenia ne-

nie, ktoré by nútilo úradníkov u železnice, aby svoje meno pomadarčili. — *Meltzl* žiada, aby v tomto ohľade žiadneho nátlaku nebolo.

Zasadnutie 5. febr.

Tak málo sa síšlo vyslancov, že ich nebolo dost k pojednávaniu, preto ale pojednával sa ticho rozpočet ministerstva vnútra, lebo nikto nežiadal, aby sa počítali vyslanci. Mladý mameluk *Lévay* rečnil o pokroku obchodu, o uistujúcich spoločnosťach. On vraj po uši je naplnený dôverou k vláde a k ministromi obchodu. Žid T. *Wolfner* dokazuje, že veľpriemysel treba vyvíňovať a pestovať. Žiada garbiarsku školu. (Vidieť, že kedysi bol kupcom na kože). Tento mameluk žid vraj veľikou dôverou chová sa k vláde, a preto i s rozpočtom je spokojný. Mameluci mu éljenuvali. — Mameluk B. *Török* tiež veľkú dôveru cíti v svojom srdci k vláde. rozpočet preto prijma. — Herský Ľudák Anton *Móci* ponosuje sa, že veľkupectvo utláča malý priemysel, ktorý aj úžerstvo drhne. Prosí vládu, aby vystúpila proti úžerstvu. — Pavel *Kováč*, nový mameluček tak slabo mlel jazykom, že ho nikto nepočúval; preto ale na konci mu predsa éljenuvali mameluci. Veľký mameluk minister *Daniel* všeličo nasľuboval, hory doly pospomínal, čo on všeličo prevedie a do života uvedie. Prosil, aby mu prijali rozpočet. Nasledovalo pojednávanie prosieb, ktoré vláda jednoducho odmrštíť chcela, proti čomu ale protestovali neodvisiaci. Hlasovať nemohlo sa, pretože behom celej hodiny nemohli svoláť do snemovne 100 vyslancov. O pol tretej hodine bez hlasovania sa rozišli vyslanci.

Zasadnutie 7. febr.

Veľký mameluk *Julo Wlašič* predostrel snemovni zákonný návrh o kongruie. Potom ale pokračovalo sa v pojednávani ministromi obchodu. *Thaly* žiada, aby sa zvýšil plat úradských u pošty. Na krátko ohlásil sa aj Ľudák Fraňo *Major*, ktorého vždy rada počuva snemoveň. Neodvisliak Fraňo *Kossuth* odporúča, aby lacnejšie boly marky, vtedy by vraj obeh bol väčší, a tak i štát by mal viac dôchodku. Veľký mameluk *Daniel* sľúbil, že vo väčších vidieckych mestách do domu sa budú voziť balíky. Ľudák *Major* odporúča, aby zakázano bolo pľuť na stanicach a vo vozňoch. O vicinálkach mnohí prehovorili. Keď sa skončilo pojednávanie rozpočtu ministerstva obchodu, prešlo sa na pojednávanie rozpočtu ministerstva orby. Po krátkej reči *Pappa* a *Bernátha* interpeloval Ľudák *Rakovszky* v záležitosti ražomberského prelievania krvi. Ponosuje sa, že vopred sa vyhrazali četníci, ktorí sedemnášť krát strelili medzi ľud. Interpellacia odovzdala sa ministromi vnútra.

Zasadnutie 8. februara.

Laci Bély dobre sa naučil tú reč, ktorou pred snemovňu vyslancov vyslancov vystúpil. Žiada, aby zverolekári vzdelanejší boli, väčšiu kvalifikáciu aby mali. — Fraňo *Sima* žiada, aby sa vyslanci vo väčšej miere zaoberali s otázkou socializmu, nepáči sa mu to, že s touto vážnou otázkou nechcú sa ani ministri, ani vyslanci v dostatočnej miere zaoberať. Pavel *Latinovič* dost múdre, zajímave a obratne rečnil, lenže v tak hroznej miere vychvaľoval vládu, že každý až po uši naplnil sa presvedčenosťou o tom, že je on neslýchane tuhý mameluk. — Veľmi utešeno a zajímave rečnil Anton *Mócy*. Schválne nepodotknul

takzvané veľké otázky. Tým viac ale spomínal menšie veci, ktoré ale preto vážny zástoj hrajú v državnom živote. So základnou učenosťou ukiazať vláde tú cestu, po ktorej kráčať má, aby blahodarnéjšie účinkovať mohla. Medzitým neráz mu tuho a dlho éljenovali. — Ohlásil sa aj bývalý minister Ondrej *Bethlen*, ktorý neškodne pochválil veľkého mameluka *Darányiho*. Zaoberal sa i so sedmohradskými pomermi. Samo sebou rozumie sa, že prijal rozpočet. Veľmi na krátko rečnil aj *V. Pichler*, po ktorého reči koniec vzalo zasadnutie.

Ctení Voličiča! Milý ľudu môj!

(Príhlas.)

V deň volby mojej, totižto 1. februara ukonaný mnohým namáhaním a zronený neblahým koncom nemôhol som ťa ináč potešiť, ako z pľúc mojích najdrahších priateľov, — bratov *Moyšovcov* vyvolať: „Dokonané je. Padli sme. Boh ťa poteš, ľudu môj dobrý!“

Dnes, keď som vydýchnuť a precitnuť z volebného šumu obraciam sa opätovne k Tebe, drahý ľudu môj. Neidem viacej osobne k Tebe — veď toho nemám viac zapotreby, poznáš ma dobre — používam tejto ľahšej a Tebe prístupnejšej cesty.

Opakujem: „Padli sme, Boh Ťa poteš!“ Lež trebárs aj vec naša padla, osoba moja je tu. Ja som tu na obranu zaznaných práv a pravdy tvojej. Ja žijem, a žiť budem k postrachu vrahom tvojím! Trebárs aj zástava naša neveje dnes víťazne, netrať ľudu môj dôveru, neklesaj v nádeji. Príde, prínosť musí lepšia doba, svitne deň víťazstva tvojho.

Tvoja oddanosť, Tvoja vernosť ľudu môj je balsamom hojajúcim rany moje.

Keď uchádzal som sa o dôveru tvoju, keď vyhľadával som Ťa v skromných chalupách a domčekoch tvojích, nedonášal som Ti skvelý rod, nie hodnosti; nesľuboval som Ti hory doly, ani žiadne výhody. Doniesol som ti jedine moje čisté verné srdce, Ty si ho prijal a nezaznal si ma.

Ty nedal si sa zklátiť žiadnymi sľubami. Ani osvietenosť mojho protikandidáta, ani svod a vyhrážania úradnícke, ani vzteklosť židovská, ani zloba utrhaná — ani podlosť podplácania, ani hnus ducha ubíjajúcich nápojov, nebol Ťa vstave sviest. Ty stál si skalopevne o hlade a smäde. Ba ešte aj môj pád spečatený je tvojou krvou. *Bo sedem tvojích synov krv cedilo v Liskovej za mňa.*

Jediná moja zbraň: slovo a láska bola mocnejšia, než záplavosť peňazí a pánskych sľubov.

A preto vďaka Tebe.

Pred Tebou sa dnes korím, bo vidím tvoj nad žulu mocnejší a nad zlato krásnejší charakter.

Keď odpadli boháči svedeni judášskym grošom, Ty si ale hladný a smädny ostal pri mne až do konca.

Ty, ktorý žiadaš kus čierneho chleba — pohrdol si zradným grošom, ačpráve ho najviac potrebuješ. Vždy som sa ohlúbil tým, že som synom chudobného ľudu; vždycky som hrdo hľadel na hrubú halienu, ako na prvý odev môj; nikdy som sa nestydil za tvrdé krpce, ako prvú obuv moju — a dnes?

Dnes mám dvojnásobnú príčinu chlúbiť sa s Tebou, lebo vidím, že pod hrubým šatom bije verné nenakazené srdce. Jestli-že moja minulosť — krátka síce — je neunavnou prácou za Teba; tak aj tento pre mňa osúdny krok, mal byť len chodníkom ešte k väčšej práci. Tento krok jedine preto som učinil, aby som môhol pracovať a hovoriť za Teba.

Chcel som, žeby tvoje bôle a žiale povznesené boli až pod stolec báršuňový.

Chcel som, lež zloba sveta ma okyptila.

Mal som väčšinu, uzná to i priateľ i nepriateľ.

Prečo mi zchádzalo oných 150 hlasov? Prečo som padnúť? Ty ľudu môj vieš tak, ako aj ja.

K 300 úradníckym hlasom pridaj 300 židovských, toto zavis zradnými a podkúpenými hlasmi a hotová je väčšina. Dúbravu mi v noci ukradli, Vlašky mi po zlatke odkúpili *Götovany* a *Fiačice* mi na ceste prepadli, ostatných na volišti zničili.

Celý rad príčin by som vedel udat — pomenujem aspoň hlavné.

Prvou príčinou môjho pádu je susedná *Lupča*; tá mravne kleslá *Lupča* ma dobila.

Keď pred rokom prišiel som do *Lupče* a vyhovárať ich vrtkavosť, p. *Bohuš ev.* učiteľ mi odvetil: „Keby to vy, šli by sme za vami, ale *Masura* nevieme kto je“. A dnes? Bol som ja, a práve tak ma nepoznali.

Tí, ktorí na moje zásady sa odvolávali, ktorí v osobnom priateľstve boli — hlasovali proti mne. A keďby len to?

Tak podlou zbaňou bojovali proti mne, sta by bol z tmavej *Afriky* dnes prišiel. Najprednejšie dámy v daždi a blate chodily ulicami pri cigánskej bande terrocisujúc mojích privržencov.

Počnúc od cirkevného inšpektora až dolu po mestského hajducha všetko sa na mňa hnalo.

Až na čestného Daniela Zimanyi a ešte jedného všetci evanjelíci z L'upče proti mne hlasovali. Zo 228 hlasov len 33 oddali na mňa.

Nie tak ale iní evanjelíci. Veď vôbec to počínanie L'upčanov nepripisujem ich evanjelíctvu. Keby boli praví evanjelíci, boli by dávno liberalismu chrbát obrátili. Veď im viac škodí, než katolicizmu.

Keď Makovickovci a iní ružomerskí evanjelíci do nehy mohli na mňa hlasovať; keď tielnicky ev. p. farár Ján Cimrák aj so svojimi ovečkami sa nebál mojej revendy — ba za mňa všemožne pracoval, keď vyslúžilý ev. farár všetkej úcty hoden p. Bohdan Kutlík navzdor môjmu katolicizmu môhol získať horňoviedieckych evanjelíkov, boli by to mohli učiniť aj L'upčania, keby boli evanjelíci.

Druhou príčinou je chudoba. Zo 154 hlasov z revúckej doliny oddané bolo na mňa 8. Komasáciou, excessami, hoľami, pasienkami, siatimi, furmankou, zárobkami vábili ten ubohý ľud. A došli cieľu, bo ho od mojej zástavy odvedli.

No odpúšťam Ti ubohý ľudu, veď nechcem Tvoju zkažu. Ak na mrtvole mojej má vyrásť strom života tvojho, nech rastie, vďačne sa stanem obeťou.

Konečne zchádzala oduševnenosť a zaujatnosť, a neboli sme sriadení. Tu sa dokázalo, že kde je pastier, tam je aj stádo. Tak krásne a pannenské obce boli okolo Ružomberka a z tých vrchov Hút, Borového, Kvačian, že človek obdivoval zmužilosť toho ľudu. Moje Sliache boli istotne korunou mojou, bo 150 hlasov poznalo pastiera svojho.

Konečne stalo sa.

Minulosť zafahujem závojom, stojí pred nami budúcnosť. Máme príčiny starať sa o ten dobrý ľud. Ľud ten neopustí nás. Bratia starajme sa oň. Vytrhujme ho z pažeráku nenasýtnej úžery a ničiacej žranice.

Zakladajme mu gazdovské a čítacie spolky. Povznášajme ho duševne. Vzdelávajme ho a žiadne panské sľuby a lahodky ho od nás neodvedú.

Vďaka ti tedy, ľudu môj dobrý!
Vďaka vám, oltárni bratia!
Vďaka vodco náš: Osviet. Pane Rakovský!
Vďaka vám, moji voličia!
Sláva ti, strana ľudu!
Ži večne, ľudu môj!

Andrej Hlinka,

bývalý kandidát ľudovej strany a redaktor
„L'udových Novín“.

Vyzvanie k predplateniu.

Už častejšie bola o tom reč v tomto časopise, jak veľkej povahy je to pre vieru, pre mravy, pre blahobyť tela i duše ľudu, aby sa kresťanská tlač čím viac rozšírila. Lenže bez peňažnej podpory je to nemožné.

Práve preto vyzývame ct. predplatiteľov „Krestana“, aby čím skorej zaslali svoje predplatky, lebo i my máme výdavky. Predplatná cena je na inom mieste „Krestana“ naznačená.

Všetkých ct. predplatiteľov prosíme, aby ráčili čím skorej svoju dlžobu vyrovnat, ponevác im ináč už od najbližšieho čísla nebude Krestan chodiť.

S úctou

Vydavateľstvo.

Upozornenie.

Upozorňujeme a prosíme ct. čitateľov „Krestana“, aby nesadli na lep bezočivým jednatelom a neďali si natisnúť taký kalendár, čo není ducha kresťanského.

Ako vlani, tak i teraz sme vydali

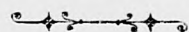
Veľký

„Kresťanský Kalendár ľudovej strany,“

ktorý je obsahu veľmi zaujímavého, aj čítania je v ňom veľa, tiež i obrazov je v ňom hodne. Tento kalendár musí sa dostať do každého domu veriaceho a neodvislého.

Cena jeho je 30 kr. O pár dní výjde z tlače. K dostaniu je pod nápisom: **Ernest Walter, v Budapešti, Práter ulica číslo 44.**

Veľmi ho môžeme odporúčať velebným pánom duchovným a ct. pánom učiteľom, aby ten kalendár rozširovali a skrze to i zásady ľudovej strany rozsievali.

Krvavé krštenie.

Na uhorskom sneme tohoročný rozpočet pojednávajú páni otcovia vlasti. Rýchlo, bez všetkého oduševnenia dokončilo sa všeobecné pojednávanie krajinského rozpočtu. V inších rokoch týždne trvalo toto pojednávanie. Teraz to išlo na krrátko, bez chuti. Kossuthisti utiahli sa. Nenie vraj hodno ústa otvárať proti poslušnej liberálnej väčšine. Na čo hrach hádzať na stenu. A liberálna väčšina stojí ako stena. Apponyistom tiež nechce sa rečniť. Vedia dobre, čo stojí múdre slovo na uhorskom sneme. Toľko, ako drevený groš na jarmoku.

Len ľudoví vyslanci nedajú pokoj liberálnemu stádu. Ešte i liberálne, ba i židovské noviny uznávajú, že keby teraz ľudoví vyslanci nerečnili na sneme, bolo by tam ticho, ako v cintori.

No, čože inšie môže byť v cintori, ako hrobové ticho? A vieme, že najšli sa usilovní hrobári, ktorí pri voľbách nejeden hrob vykopali a pohrobili doňho právo a slobodu ľudu, mravnosť a počestnosť, zákony Božské i ľudské.

Po pohrabe nikomu nechce sa spievať. Len u nás v Uhorsku vyspevuje sa veselo v tábore liberálnom, keď jeden, alebo druhý politický pohrab odbavia. Veselo spievalo sa po pohrabe nitrianskom, stupavskom, varínskome. Teraz zase veselo spievajú až do zachrýpnutia. V Ružomberku odbavili pohrab a hneď i krštenie.

Vískajú divoko, že vykopali hrob strane Andreja Hlinku, ľudového kandidáta. Ani mak nemrzí ich, že ku pohrobeniu upotrebovali už dosť známe náradia. Čo tam po motyke, či je čistá alebo hrzavá, nech vykutre sa len jama, do ktorej položiť a zahrabať môžeme to, čo sa nám protiví. A naši liberálni hrobári dobre vedia jamy kopať. Či prv-neskôr celej krajine jamu vykopú, o to sa ani trocha nestarajú. Keď hrobár nakopčí hrob, odhodí rýl-motyku, sadne si ku pohárku a nerozmýšľa nad tým, že raz i preňho otvorí sa jama.

I teraz po ružomerskom pohrabe sadli si milí hrobári ku pohárku, veď po ťažkej práci dobre padne trošku tej čertovice. Na zármutok ani nepomysleli. Na čo by hrobár plakal? Nech plače a kvíli rodina pochovaného. A kto by kvíliť, keď za pohrabom nasleduje krštenie! Nuž a po ružomerskom pohrabe nasledovali až dve krštenia. Jedno odbavilo sa hneď v Ružomberku, druhé vybavilo sa v Liskovej pri Ružomberku.

V Ružomberku pokrstili liberálni krstiteľia, nové liberálne nemluvniatko, milé ako anjel. Je to nový ružomerský vylanec Angyal. Dal by pán Boh, aby mu nenarástly

ostré pazúrky na miesto anjelských krýdeliec. Skvelé ružomerské krštenie zaslúži, aby vyplnily sa nádeje voličov, tak ako naplnily a vyplnily sa mysly, fľašky a poháre horlivých krstiteľov.

Ešte ani nezačalo sa dobre toto ružomerské krštenie, už počuf bolo strelbu žandárov v susednej Liskovej. Po vyhlásení volby vzbúrili sa ktorísi ohniví chasníci a napadli krčmu liskovského krčmára. Žandári museli poriadok robiť. Len smutno, že neišlo to bez krve. Žandári museli vraj strieľať a brániť napadnutých. Sedem ranených padlo na zem. Traja z nich ešte v ten deň dokonali. Jedna guľka zabľúdila i do jedného židovského dievčata. I to zomrelo ešte v ten večer. Nuž toto bolo to druhé krštenie po ružomerskej voľbe. Žid krčmár nebol by myslel na takéto krvavé krštenie, pri ktorom tiekla krv nielen kresťanov lež i židovského dievčata.

Kto je príčina tohoto krvavého liskovského krštenia? Ľudoví voličia zaiste nie. Ľudová strana vždy tiši. Napomína ľud a vystríha ho od výstupkov. Úradné vyšetovanie dokázalo, že tí rozhorčení chasníci, čo krčmu napadli, neboí voličia. Jestli je ľud pri voľbách uhorských rozhorčený, tomu sú príčinou tí, ktorí slobodu a právo ľudu nohama šliapu.

Preto i ľudovej strane neprajné noviny „Bud. Hirlap“ písaly, že rozhorčenosť ľudu nemožno utíšiť bodákmi a guľkami žandárov, lež len spravdliivosťou a svedomitým vysluhovaním pravdy. Keď panovať bude spravdliivosť, potom nebude pri voľbách krvavého krštenia.

—l.

Sbierka milodarov

na ciele slávnostnej poklony koncom XIX. a počiatkom XX. storočia vydržiavať sa majúcej.

(Pokračovanie).

Maria Krajčík (Bp.) 1 kor., Anna Glokner (Prešporek) 2 kor. 80 hal.; Simon a Maria Tokarčík (Amerika) 10 korún; Michal Haffner 2 kor.; Djuračka (Priekopa) 6 kor. 40 hal., k čomu pridáme-li v predošlom čísle vykázanú summu, do hromady je toho: 568 korún 72 hal.

V Budapešti, 12. feb. r. 1898.

Dr. Jozef N. Janda.

UPOZORNENIE.

Sväto-Štefanský Kalendár

už sa minul do posledného výtisku. „Veľký kresťanský kalendár ľudovej strany“ ale ešte vždy sa môže dostať.

BESEDNICA
Tantalusové muky.

*Tantalusa nekdy zastihnúť trest strašný
Preto, že bol proti bohom samopašný.
V podsveť on musel vo vode stáť po krk,
A bár bol jak smädný, ani len jeden glg
Nebolo mu možno nijako z nej dostať,
Jak si jej zažiadal, musel bez nej zostať:
Lebo mu hneď zmyzla, čím si z nej piť túžil,
A tak ho smäd hrozný neprestajne súžil.
Ďalej nad ním drahé ovocie viselo,
Ale čím sa mu len z neho ješť zachcelo
A natiahnul ruku, by si ho odtrhnul:
Hneď sa nenadále prudký vetor strhnul
A odfúknul všetko ovocie od ruky:
Tak on musel vždycky znášať hladu muky.
Jako ktorá žiadosť povstala v ňom, tedáž
Všetko zmyzlo, jakby rieklo: „zas nič nemáš“.*

*V takom býva chybný človek položení,
Jak je za veľkými vecmi roztúžený;
Keď si jeho srdce snivé veci žiada,
Česť, bohatstvo, slávu, rozkoše, slasť hľadá,
A k tomu sa nijak vyšvihnúť mu možno
Neni, preto býva duši jeho bóľno.
Obyčajne s takým človekom je beda:
Nežiadajme, čo sa nám dosiahnuť nedá.*

K.

Tri nevesty.

Bol jasný zimný deň. Čerstvo napadnutý sňah oslepujúčne sa likotal a na holých stromoch panského parku krdle vrabcov robily koncert. Po šmyklavej ceste v nádhernej aksametovej punde kráčala baroneska so svojim ženichom, grófom, ktorý bol štíhly, driečny, bárš aj pribľady, a šuškal ku švárnej tvári mladej baronesky:

— „Dva týždne! — mluvil blaženým úsmevom — dva týždne už len!“

— „Dva týždne! — opakovala blažená baronka — ruky jejich na seba dotknuly, a obidva ustrnuto utíchli, zadievajúc sa na chalupy, ktoré sa nižej kaštieľa nachádzaly.

— „Ráčite-li vedieť, ako žijú ľudia v tých chalupách? — pýta sa on. Baroneska potriasla hlavkou, že nie.

— „Raz som kukol do jednej takej chalupy, ale to bola hrôza! . . . ani nevyvetreno, dve minuty vydržať nebol som tam vstave.

— „Nie?“

— „Nie!“ — odvetil on. Aj slamou a handrami pozapchávajú svoje okna aby trochu toho dobrého povetria ta dou vojsť nemohlo . . . A kto tamto ide?

Dve k sebe sa túiace osoby blížily sa k ním. Dcéra išpána a mladý strojník (mašínista). — Gróf dal si skliečko na oko.

Ano, ano, . . . oni sú to . . . dobrý deň! . . . dost švární . . .

Strojník širokých ramien chlap, statočnosti plnej tváre, usmievaných očí. Ženich hlboko strhnul širák dolu, deva očerveniac sa knísala hlavou.

Dobry deň — Marta — dobry deň! . . . Hľadeli za nimi.

Tito ludkovia v takýto čas nevedia si nič vyprávať. Ti necitia tak ako ja, ktorý blaženostou horím i len nad tou myšlienkou, že koho dostanem. . . . Im jesto všetko jedno, s kým ich osud k sebe spojí. Tajnosť lásky — drahá Alicia — to jesto len u nás pánov vyhodou . . . A baroneska zdala sa svedčiť.

Strojník, keď už pánsvo za sebou nevidel, mluvil k Marte: Nezávidíš hen tým? — Deva hlasite sa zasmejúc odpovedala: „Ja? — ani len z ďaleka! — kde jesto viac izieb, ako okien, kde pán inde, pani inde bývaju. Gábor nebude-li nám lepšie naša teplá malá izbica? Už aj záclony na okná som prichystala. . . . Gábor blaženým bol, a pobožkal ju na boku úška.

Ale hľa hľa! tamto ide starého kočiša dcéra a mladý kočiš! Pozri, aj tá bude mať s nami veselie.

Sedlička vyprevádzala predto dvere ženicha svojho, ktorý trohu postál. Prez pleco mal prehodenú kvetami povyševanú halenu, za širákom bukretu, deva drkotajúc zubami, ruky pod zásteru vopchala.

Strojník šuškal Marte: „Ani týmto nezávidíš? Pravda, nie; bo týchto láska v tom sa zjavuje, koľko-krát vybiže muž ženu. Sice, nekedy to nebýva zle . . . a žmurkol na ňu, čo povie. Ona ale pokárala ho fapnutím na ruku a zdánlivým nadurením sa, a odvetila: Choď preč, ty zlý Gábor! Ešte to bych len ja ľúbila videť.“ . . . Pravdu však máš, že aj vtedy sa suroví, keď sa pohrávajú. Naš stredný stav jesto najlepší.

Sedliacky ženich ale to pomerkovanie učinil svojej neveste: No Julka, videla si tú baronesku, ako sa zvrkala! A vidíš na moju pravdu, poď jej oknom matrikár-notár sa obšmietal. No ja bych mu kríže svalil, ale aj tvoje bych nezašanoval. . . . Bozkaj ma ešte raz, idem domov, ale nauč sa dobre brindzové osušky piecť, bo to jesto hlavná vec! Objal devu, bozkal ju až to cuplo, a hvizdajúc ulicou, ponáhľal sa domov.

* * *

Staručký, krivý kostolník zažiehal sviečky jednoduchého dedinského oltára. Z patronátskej, címerom opatrenej stolici prach a pavučiny pooprašoval. V kostolnici ministranti na prsty si vyratovali, koľko desiatničkov do vačku im padne. Staručký dedinský farár tiež sem po sozvananí ponáhľal sa do chrámu. Kostolník konečne vykuknul z kostolnice, a mluvil: už prichádza.

Prívčasné hore vstanie bolo baroneske na bladej tvári spozorovať. Poľubila ruku staručkému kňazovi, pokloniac sa pred sanktuariumom, vojsť a do svojej stolice a krásnu knihu modliacu vytiahla a do pobožnej modlitby sa pohrúžila.

O chvílenku za ňou drobným krokom prichádzala Marta. Konce zaušnice červené, a malá čiapočka na hlave dobre jej stála. Vojsla do prvej lavice pánov, a obzruc sa na modliacu sa baronesku, i ona sa do pobožnosti dala.

Konečne — a to celkom pozadku — v sprievode starých, klipkajúcich očí babičiek prišla Julka, vo zdravej okrúhlej tvári, s veľkou knižkou tvrdých deštičiek. šepkala svoje cirkevné modlitby.

Olbaviac všetky tri nevesty svätú spoveď, pritomné boly pod sv. omšou, ktorú staručký kňaz konal, a staručký organista pri slabom speve sprevádzal. Po „Baranku“ na hlas cengáčka baroneska na chudobnom koberci prestretom zjaví sa pri oltári prvá. Kostolník otvorí zabradlie, a vstúpi Julča, dcéra starého kočiša. Išpánova Ma ta diví sa tomu, že i baroneska sa obozrela, kto asi jesto, čo k nej si priklaknúť. Tu však kňaz už kalich vytiahol, v ktorom pokrmanjelský skrytý býva. Marta rýchle objaví sa na pravo Julky, ktorá teraz v prosedí ostala. Oltarný priester úzky súc, úzko k sebe tisly sa naše tri nevesty, tak že rámce šat hadbavu, tkaniny a plátna do vedna sa spojčovaly. . . .

Pri podvihnutí Tela Pána tri ruky v prse pokorne sa bijú a žiarace lúče slnka pres malé okno rovno sviečac na hlavu staručkého kňaza, zároveň ovenčovali ho.

V kostolnici objaví sa starý barón, čakajúc konca obradu cirkevného. Organ prestal, bo kňaz, ktorý už tretej baroneske sviatosť stavu manželského prisluguje (matrikárov ešte na svete vtedy neznali!) — chce ím reč držať.

„Dcéry moje! — hovorí jednoducho, a starý barón hlavu skloňuje — dcéry moje! Vidím, že ruka Pánova dotkla sa tváre vašej, a vidím čistú lásku neba na duši vašej. Čakáte sv. Telo Pána, aby ste posilnenie prijaly z ruky jeho na premenu stavu vášho. A Pán Boh vás vyhladá každú, a dá hojné milosti svoje pre srdca vaše, aby ste slúžiť mohly jemu dľa určenia jeho jedna každá pre večné blaho svoje. Hľa, nieto rozdielu pred Bohom, jednako požeňáva srdca vaše, jednako odmeňovať bude i duše vaše v odmene, ktorá nie z pomínutelných statkov toho sveta pochádza. Nevyhybajte sa tu jedna druhej, aby ste sa sejšly tam, ktoré ste sa sestrami stali prijímaním toho istého Tela Pána nášeho Ježiša Krista, ktorý nech prebýva v srdciach vašich na veky vekov. Amen. . . .“

Slze zjavily sa v tvári staručkého kňaza a ruka triasla sa mu pri ukazovaní Božieho Tela.

A tri nevesty, ktoré ešte včera jedna na druhú posmievalo a útrpne pozieraly, a ktoré svoju blaženost merajúc nemohly pochopiť tej, ktorú osúd viacej k hrude zemskej pútal — teraz tou istou nábožnosťou na tvárach, slzou v očiach, čistotou duše prijímaly sv. Te'o Bohočloveka, ktoré všetko rovnakým činí. A cítily všetky tri, že po črsnej dráhe zemskeho života milosť sviatosti pomáha ím, poľahčuje starosti a posváca blaženost jejich. *Jani, učiteľ.*

Štefan Beňač, tento výborný kňaz, neohrozený ľudák, neunávnny spisovateľ slovenský pre chorobu musel 5-ho febr. hl. a sídelné mesto Judapešť opustiť a vzdať sa tajemníctva v sústrednej písárni ľudovej strany. Keby mu len čím skorej Pán Boh pomohol; vieme, že nejedna horlivá duša bude sa mo-

dlíť zaňho. Dal by Boh, aby sa čím skorej v úplnom zdraví navrátil.

Milosť Ducha sv. V katolíckom kostole obce Püšöki na hromnice pokrstený bol ženatý žid Pavel Fraňo Fuchs, v krste meno Vilem obsiahol. Veľmi mnoho pobožných duší veriacich sa síšlo aj zo súsedných fár. — Karola Polgár a Anna Antal 27. januára opustily protestantské náboženstvo a navrátily i s malými dcérami do lona cirkve katolíckej v meste Zombore. — Vo Veszprime zas v obci Nyárad Matilda S hultz, manželka statkára Stobitzera tiež vztúpila z protestantskej cirkve a stala sa katolíčkou. — V belohradskej stolici v Sár-Abáne mladíci Ján Sas a Jozef Miklós, opustili sektu kalvínsku a katolíckmi sa stali.

Obrátenie apostaty kňaza. Pred rokami čičerský farár Julo Sabó neverný stal sa viere a kňazskému stavu. Teraz po dlhých duchovných cvičeniach nielen oplakal a oľutoval svoj hriech, ba odhodlal sa vstúpiť do reholníckeho rádu, aby tým lepšie môhol zadoštučiniť za svoje prvšie neprávosti.

Missie. Vo Spiši najprv v Hrašti a potom v Hruššove vydržovali horlivý pátri jezuiti Daubner a Szilveszter v januári osem dňové missie. Missie ako obyčajne všade, tak aj v tých farách veľmi dobre účinkovaly na veriacich zvláštne ale v Hraszti, kde až veľmi surový ľud bol, ktorý aj horlivému svojmu farárovi mnohé neprijemnosti činil. V oboch farách mnohí sa odriekli besnej otravy, diabelského nápoja.

Socialismus |veriacého kresťana. Tu hý kresťan gr. Ondro Čekonič veľmi sa zaujal za chudobných. V Torontálsku rozdal dakoľko vozňov kukurice. Okrem toho postaral sa, aby za slušnú mzdu robotu malo v Cervni 280, v U-Cerni 120, v Čóstelku 60 a v Srbskom Klari 40 ľudí. Tento šlachetný pán takým spôsobom dal chudobe asi 20 tisíc zl.

Fašiankový bál bude vydržiať slovenský spolok pešbudínsky v prospech svojej pokladnice 13. febr. r. 1898. v miestnosťach bývalej starej strelnice (Rothenbillerová ulica 37/b). Za osobu 1 zl., za rodinu 2 zl. 50 kr. sa platí. Hudba vojenská bude hrať. Vstúpenky dostať sa môžu u A. Kapustu (Kerepešská cesta 72) a J. Mačuhu (Leopoldová u. 7.) a v spolkovej miestnosti (Kerepešská c. 64.)

Blažené mesto. Mesto Klingenberg je v takom dobrom položení, že tamejší občania neplatia dane, ba ešte dostávajú peniaze z mestskej kassy. Je tam 300 občanov, z ktorých každý len z čistého výnosu jednej fabriky dostal vlni 200 zlatoviek.

Obeta liehu. Divadelníčka viedeňská Olga Dvoržačka veľmi veľký chýr mala v celej Viedni, mladí páni ju skoro na rukách nosili. Lenže ona počala koňak piť vo veľikej miere, následkom čoho onemocnela na pečenu. Keď opustená bola, pila pálenku, ktorá ju v 31. roku veku jej do hroba uložila. Čo dobré už kedy pošlo z obžerstva?!

Sbierka pre misiónárov. V americkom New Yorku v divadle Alliance v jednej puške milodarov pre misiónarov naskladané bolo vyše 140 tisíc zlatoviek.

Zomrel farár Trnavy prepoštkanoník Fraňo Očovszky. On bol už 82 rokov starý 59, rokov bol kňazom, 27 rokov bol farárom.

Z Ruska ešte vždy sa valia židia do Maďarorságu. Plné vozy prichádzajú každodenne. V hlavnom meste si nažobru toľko, že s tým započat si môžu na dedine gšeft.

Veľmi sa rozširuje socializmus zvlášte v bohatom Banáte. Tam sú už celé obce nakazené podzemskými zásadami socializmu. Na mnohých miestach občania socialistickí už ani daň nechcú platiť, inde zas smrťou sa vyhráza ľud statkárom, jestli mu neprepustia aspoň polovicu svojich vôľ. Položenie tamajších obyvateľov je s dňa na deň vo väčšom nebezpečenstve. V Kupusine ešte i predstavenstvo obce sa pripojilo k socialistom, okrem pána notára. Hja keď vláda o mnohé veci sa radšej a viac stará, nežli o náboženstvo a o vieru! Prečo neni na Horniakoch sdcializmu, kde ľud Boha a viery sa pridža?!

Ožralec zle pochodil. V budapeštianskom Jozefove Adam Hruchoň mockrát pozrel na dno zuzky (flašky) mozdgy mu sprostó počaly službu konať, do svady sa dal, len mu tak nakládli, že na druhý deň zapovedil sa aj len okúsiť viac pálenky.

Žida zabili v Polsku. Vo volebnom okrese pátra Stojalovszkého sedliaci zabili žida Szyflera, ponevác votá kupoval pre kandidáta socialdemokratu.

Všeučeliská v Rakúsku. V Rakúsku nenie prednašiek na všeučeliskách, ponevác židovskí a liberálni nemeckí žiaci strajkujú. Slovenskí žiaci žiadajú a dorážajú, aby boly prednášky, lebo vraj oni na to platia, aby sa dačo naučili. Či nemajú Slovani pravdu.

Dlhé fúzy. Teraz vychvalujú nemeckého cisára a Bánffyho, že dlhé fúzy majú, čo je to ale proti fúzom Jána Browna, ktorý v Západnej Virginii žije a každý fúz je od metra dlhší. Od 30 rokov si nestrihal fúzy. Aby sa nepomotaly, obyčajne ich v spletenom stave do vrečka lajblíka strčené nosí.

Hladom zomrú každý týždeň asi dvaja v hl. a sídelnom meste Anglicka, v Londýne, čo štatističný výkaz dokazuje.

Blaženost občanov v Maďarországu. Zajímavé dáta sme čítali z pera štatistikára Mayra. Dľa neho z Maďarorságu vystahovalo sa do Ameriky: v r. 1890. 35-tisíc 359 ľudí; v r. 1891. 26-tisíc 51; v r. 1892. 26-tisíc 17; v r. 1893. 18 tisíc 91; v r. 1894. 7-tisíc 610; v r. 1895. 20-tisíc 85 ľudí. Títo doista preto šli do Ameriky, lebo im tu veľmi dobre bolo.

Pomsta. Matej Szegedi veľmi surovo zachádzal so svojou manželkou, následkom čoho táto ho odišla. Matej viackrát prosil ju, aby sa navrátila k nemu, čo mu ale ona vždy odoprela. Konečne rozhorčený manžel tak ju dopíchal nožom, že jej rany smrtné boly. Muž teraz v žalári rozmýšľa nad svojou surovosťou a prchkosťou.

Pre devät krajciarov vražda. V Budapešti nesvedomitý Ičo Hladný pýtal 6 krajciarov od Františky Mandlákovej, ktorá ale mu nedala, lebo aj sama len 9 krajciarov mala. Z toho svada nastala, následkom ktorej 25 rán jej vsadil nožom ten bezbožník.

Najčistejšie povetrie majú v mestách tí, ktorí na tretiom poschodí bývajú, lebo znalci tvrdia, že tak asi na 25 šuchov od zeme je najlepšie povetrie.

Janko Sokol v žalári. Chudák Janko v žalári prišiel na svet a prvé dva mesiace svojo života života v žalári musí prekonať. Matka jeho, Maria Sokol, ktorá pre krádež na 6 mesiacov odsúdená bola do žalára, keď už 4 mesiace tam strávila, splodila 25. jan. dieťa, ktoré i sňou ešte dva mesiace musí žalárové povetrie do seba dýchať. Malého Janka totižto nemôžu preč vziať, lebo vtedy kto-že by ho nadjal. To je historia Janka Sokola v žalári.

Žid sa obesil. V Judapešti 4. jan. v noci obesil sa žid Jozef Khon, majiteľ to hostinca Imperial rečeného. Duch jeho sotva sa dostal do lona Abrahamovho.

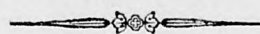
Na čo je dobrý doháň? Istý ruský veľmož prišiel do Carihradu, a napadlo mu, že turecký cisár (sultán) tak tuho fajčí, jako dajaký Turek. Na otázku jeho, prečo tak tuho fajčí, odpovedal sultán, že preto, ponevác vtedy dobre spať môže. Večer o deviatej navratiac sa do hostinca, videl, že hostinský práve odhodil kúštik cigary. Pýtal sa i tohoto prečo fajčí. Na čo takú odpoveď dostal, že po fajčení nenie tak ospalivý. Na druhý deň stretol sa s istým verklárom, ktorý tiež fajčil. Tento mu povedal, že on preto fajčí, lebo už dva dni nejedol a nepil, následkom fajčenia ale necíti v tak veľkej miere hlad. Tento pán odvyknúť chcel od fajčenia, keď ale videl, na čo všeličo je dobrý doháň, odhodlal sa pri ňom ostať.

Na čele socializmu samí židia sa nachádzajú. V Judapešti zasadnutie vydržovali sociální demokrati proti otrockému zákonu. Predsedom bol Kubo Wottiz, zápisníkom Sepo Schwarz, rečníkom B. Schreyer. Títo všetci k obrezanému pokoleniu patria a neni sú nepriatelja cesnaku. Tedy židovskí vodcovia stoja na čele socializmu. — Posluchači z väčšej čiastky tiež vynikali krivým nosom. — Títo páni demonštrujú proti robotníckemu zákonu; a veď isto vieme, že z nich ani jeden nedržal ešte v ruke rýľ, motyku, kosu atď. Nezarábajú si chlieb v potu tvári. — A predsa sa najdu ešte i pokrstení hlupáci, ktorí im sedajú na lep.

Dievčence v politike. Dobre viete, ctení čitatelia, že pod ministerpredsedom Bädenim veľké demonštrácie boly v Hradci. Vojaci viac Nemcov zastrelili. Zastrelili aj robotníka Nemca Haasa, ktorého manželka a deti bez chleba zostaly. Priatelja začali milodary sbierať pre manželku a deti Haasa; sberajúci hárek dostal sa i do vyššej školy v Hradci. Malé slečinky popodpisovaly rozličné summy. Keď ale hárek prišiel do ruky dcéry podplukovníka Perčeviča, povedala, že nič nedá, lebo vraj dobre tak tomu nemeckému psovi, keby ich len čím viac boli spukali tí vojaci. — V následovnej hodine bola telocvičba (turnovsčka), slečna Perčeviča nechcela pri hre za ruku chytiť dcéru Nemca Clesa, v tak veľkej miere mala v žalúdku Nemcov.

Bohatnú židia. Z 200 honov pozostávajúci majetok Šefa Becka v Temes Gyarmate kúpil žid Izrael Derera, veľkupec to v Temešvári.

Million funtov doháňu zhorelo v Amerike v Západnej Verginii koncom decembra. Zhorelo pritom aj asi 60 domov. Tá doháňová škoda obnáša asi 6 millionov zl. Okolo 3000 robotníkov zostalo následkom toho bez zamesknania.

DOPIŠY.

MALÉ OPATOVCE pri Zlatých-Moravcch.

Velactená Redakcia!

Už mnoho som čítal v našom milom Kresťanovi, ale z našej obce ešte sa nikto nezaoberal s tunajšími pomerami, tak ja chytám pero do ruky a chcem niečo sdeliť. Tu u nás nezakladajú sa katolícke kruhy. U nás sú dve dediny jedna pri druhej, a tak sa ľud aj z našej obce v susednej schádza v krčme židovskej a tam drží sa porada pri tej besnej pálenke. A to proti nášmu milovanému pánu farárovi, silnému to ľudákovi.

To veru neni pekne, keď si sami kresťania idú proti svojmu duchovnému. A náš velebný pán farár je veľmi dobrotivý. Veľmi účinkuje na blahu ľudu.

Pán kaplán zakázal školským deťom musiku, a ony napriek toho tancovaly. Ale za to najviac rodičia sú vinní, lebo keby oni boli pohrozili deťom, neboly by sa opovážily zákaz duchovného prestúpiť. Veru je už raz čas, aby sme vstúpili do seba, a zachovávali príkazy duchovných našich. Ale u nás podporujú sa takí, čo sa z nás smejú, keď nás bieda trápi; prosme Pána Boha za osvietenie Ducha svätého, aby sme si ctili našich duchovných. Markotan.

Z Trenčanskej stolice 12. jan.

Vážený pán Redaktor!

Bum. Bum. Bum. Dáva sa na vedomie, že Ďuro Kubko nemá roboty. Prečo? Odpoviem neskôr. A čo včič robí? 1. Zýva sa mu a dakedy povie: „ano“. 2. Na bankety chodí do Púchova. Dakto by sa pýtal, snád sa ustaví aj u Satana? Ta nie, ale Satan vie. 3. Najväčšia jeho práca, že sbieral predplatiteľov na „Opravdového Kresťana“. A včič očuva, čaká a vzdychá, kedy jeho židáčkovia, ktorí „Opravdového Kresťana“ dľa jeho účinkovania čítajú, budú tak vyučení, že zostanú hufne kresťania. Lebo dľa Ďurovho pochopu „Opravdový Kresťan“ musí a má priviesť židáčkov ku láske k blížnemu, a ku Kubkovmu kresťanstvu naučiť. Prečo nemá roboty? Lebo včič v Judapešti nemá príležitosť na najzaslužilejších pánov, a v Puchove na podobne vlasť a ľud milujúcich a na blahu pracujúcich mužov vykrikovať. Veľké vlastnecké zásluhy Ďurové? Musím pripomenúť nasledujúce. Minulý rok na konci októbra som cestoval po železnici. V Trenčíne vystúpili daktorí, už obstarnejší gazdovia. Z nich jeden medzi iným spomene, že pozajtri bude rok, čo sme boli v Púchove. Druhý odpovedá, ale nezpomínaj tú nestatočnú voľbu, lebo do jedu ma donesie to, čo tam ten Ďuro s tými židáčkami vykonával, takže i jeho pani zutekala domov. A hovorí ďalej, som ešte i to počul, že keď ho večer niesli pri fakľach, ktorých dým mu tvár miestami začiernil, a plameň miestami na červeno osvietil, vyzeral, jako s A daktorí hovorili: „na moju dušu, vyzera jako diabel“. Ponevác už v každej obci židák je krčmárom a „mladým pánom“. Už nemusí zapápereného „Zajaca“ čili „Kaláč-úr“-a podpazuchou viesť, a o ňom šlachetne! hovorí, že je bedár, bárs mal pár stoviek vo svojom kaštane — viac snád, jako Kubko

— a pol dediny v pazúroch. L'udia, gazdovia! veľké zásluhy Ďurové, že židáci v krčmách vás cicajú, jako pijavice. Prečo bojoval, aby z vás dakto mal krčmu a regal? Preto, lebo Ďuro gazdov len v ťažkej práci chce mať. Koľko židov ste videli orať, kopať, drevo svážať atď. — V jednej dedine, ba v „Meste“ sa mu nepodarilo, bárs tam mal i svojho Pajtáška, — pravda že Ďuro za pajtáška vezme si len z „Mesta“, nie z dediny —, aby do toho Mesta žida doprevadil.

Išiel tam židáčik, Kubko sa už tešil, že bude môcť i tohoto osmeľovať, a hľa židovsko-liberálni naši „Mešťania“ nechceli svoje krky do jarma oblaženia Ďurovho s jedným židom si poddať.

Vypukol oheň v Meste u žida, a požiar na vniroč bedárov priviedol mnohých. Rozjímajte lásku „Opravdového Kresťan“-ského žida a blahonosné účinkovanie Ďurové teraz. — To neni ruky stískaf a jako cap tancovať. No ale málo vám je odpomôžené a oblahčené skrze tých 500 zlatých, ktoré vám Ďuro priniesol. Však tých 500 zlatých ste dostali z fondu chudobných a oškodených. Ktoré peniaze vám mohol pán slúžny i po svojom sluhovi, alebo po pošte poslať na pána Pajtáša, ktorý by to bol podelil, a ktorý by bol musel a vedel výkaz a počet vydat z nich, jako napríklad počty skladajú s obecného majetku, s porcie, štátnej slamy atď. A vy ste sa museli takému za toto poďakovať a klaňať, ktorý to nezaslúžil! Ešte aj tu sa vám krivda robí! Doprial by som vyhorencom, keby zahanbil Ďuro tieto riadky, a zo svojho vačku 500 zlatých, alebo aspoň 500 šestákov by dal!

Včič takrečeno všetci ministri vydali nariadenia, aby sa nikto neopovážil protegovať. Pať! odtali poslednie vládko účinkovania Ďurovho. Od viac hodnoverných som počul, že medzi pánmi úradníkami sa vychvaľuje, že čo za tohoto, čo za toho vykonal, keď ho protegoval. Toto je včič nariadením ministerským zakázané. Hanbu na takého, ktorý sa bude chváliť, jako protegoval, ale ešte väčšia hanba na toho, koho protegovali, lebo ministri verejne píšú neschopní, nezaslúžili sa len dajú protegovať od všeliakých Kubkov; a najväčšia protekcia je schopnosť a pracovitost.

No zle sa vodi Ďurovi, už ho ministri navždy vytvorili, aby dakto svoj mandát v prostom protegovaní a chvále vyplňal. Pritom je chryptavý a na jedno ucho, s ktorým na svedomie sa počúva, mu zafahlo. Najprv bol pol-katolíkom, s katolíckymi kňazmi držal; potom zostal v krčmách židovských. Ach, ale keď zbadali, že chce, aby boli opravdoví kresťania, už sa ho nasýtili. Včič je opravdovým luteránom a zostal inšpektorom v senioráte Puchovskom. Lenže mu tam žaba — škrečí. A rozštiepila sa luteránska cirkev tak, že ani jeho nanuplená velikost, ani kapláno dľa jeho plánu nemôže ju sviazať a zaliť. Chcu mnohí zostať anabaptisti. Hľa účinkovanie blahonosné Kubové so Žabov! Prečo nechcu Puchovskí páni spolubratia navrátiť sa do lôna pôvodnej matky, cirkvi katolíckej? Preto, že im vždy na túto šimfované bolo. Vezmu len knihy a presvedčia sa!

I ostatným židovsko-liberálom sa zle vodi. V „Bohu-nic“-ach straší. V Horovcch vie to „Vietor i Sova“, že pomsta a prenasiedovanie neni čnosť, vlastnecko, zásluha u Pána Nebeského, ani nasledovanie dobrej panej, lež márna zásluha u Kuba. V Prusku nedobre sa cítia; lebo vidia, že v takej kompanii, kde je Ďuro, starý chlap (altmon), spevár (singer) a k tomu zlý spevár (šlechtsinger) len ufajú kráľovstvo (Hoffenreich, mammony a nie nebo.

Z Puchova hlavný slúžny musel odejsť, proti

svojej vôli, jako hovoria, do Žiliny. Páni i dámy okrem Žilinského sa tešia, lebo budú mať príležitosť i v ádvente i v pôste bály držať a tancovať, bárs nemajú Satana. Ale dostali dobrého katolíka, Rudnayho, ktorý v Puchove v ádvente zariadil bál; a veľmi dobre sa mu tančilo. Ani Ďurko nechcel vtedy prísť! No ale 10-ho t. m. už bol na bankete, ktorý dávali na odobierku Rudnaymu, a na znak smútku, že už nebude mať kto v ádvente bál aranžovať. Jako sa hovorí, že bola tam i pani odobierajúceho slúžneho, a že od včítajších hmlí dostala náthku, ale že jej táto od cibulovej vône a zápachu náthka prestala, bárs bola u Náthana; a že sa i dobre cítila, lebo pri prítomnosti okresných spevárov, malých, veľkých a strelcov atď. boli tam páni Pokorní ale Veselí. Opravdový kresťan dostal príležitosť, aby mohol z „Myšičky“ svoje drsné výrazy na dajakú myšlienku posbierať. Pán Boh nám pomáhaj!

Pravdomluvný.

— ČACHTICE, 27. jan.

Vážení pán Redaktor!

Jakýsi luterán písal v 3-tom čísle dopis. My sme hádali, až sa nám štica parila, ale predsa sme nemohli uhádnuť, kto to môže byť. No nech je on, kto chce, vidieť, že s nami drží, a že nemá rováš u Šlojma, alebo u Heršľa, ktorý aj gerštle predáva. Jako som počul, i pána notára zamrzelo trochu ten dopis, a povedal, že kedy-tedy sa on predsa len ukáže v kostole.

My sa tešiť musíme, že sú tu ešte i horší katolíci, jako je pán notár-matrikár, ktorého mladší pán brat je tam u vás v Pešti kaplánom, alebo snáď už i farárom.

O pomocnom spolku je všetko pravda, čo ten luterán písal, o potravnom spolku ale sa mu to snáď len snívalo; musel mať dobrú večeru, nuž potom i v noci sa mu po chuti snívalo.

Doposiaľ spokojní sme i s pomocným spolkom; pán farár je slabší človek, a veru neviem, či už dnes-zajtra nebude mať päťdesiat rokov za chrbátom: nuž nemôže si toľko na seba vziať, jako 30-ročný silný chlap.

To je pravda, že sa u nás židom nevedí najlepšie, dolu vodou idú, jako i mlynári. Doktorí sa ponosujú, že čo chvíľa vrátia sa do Ruska, alebo do Poľska. No nech len idú, my ich veru ani za pavučinu nebudeme nazpät' fahať.

U nás náboženskej školy nenie.

L'ud je chudobný, jako by sa tu len trnky rodily, a veď je tu i špiek, hlohín a aj iného dosť.

Kostol máme nádherný. Vidieť bedlivosť duchovných našich. Pán farár daroval kostolu maľovaný oblok, ktorý snáď i vyše 200 zl. stál.

Cintorin tak dobre máme v utešenom poriadku, múrom ohradený. Nevidieť v ňom povyvaľované kríže.

Ináč nemám už čo písať, lebo moja hlava nenie veľmi súca na lámanie, ponevác za mladších časov veľmi často som kukal na dno flašky, ktorá mi ne-dobre pošibrinkovala moje modzgy.

S tou nádejou, že uverejnite tieto riadky, zostávam váš verný čiteľ. S Bohom

B. Ľudák.

— SV.-JUR, 28. jan.

Vážna Redakcia!

Dosť truchlivú vec som prinútený sdeliť ct. čitateľstvu „Kresťan“-a, ale musím to činiť nie len pre

naše, ale aj pre poučenie iných katolíkov. Naše katolícke záujmy sú v tom najsmutnejšom položení a so dňa na deň viac upádame. Prečo? Povedalo sa pred rokmi takto: L'ud však by bol nábožný a za katolícke záležitosti oduševnený, je ale jako *rozviavaná mella*; niet vodcov, niet radcov, a tak je sám na seba zanechaný! No dnes už nieje tomu tak, aspoň v našom meste Sväto-Jurskom. Vodcov, radcov by bolo na dostač, spravodlivých, bezsebeckých a obetivých, ale málo kto ich poslúchne, premnohí sa postavia na svoju hlavu a buďto to robia, čo sa im samým páči, alebo nič. Tak sa stala aj voľba reprezentantov dňa 26. jan. v našom meste. Tu v meste Sväto-Jurskom je spolu 260 voličov; katolíkov je 141; evanjelíkov 96 a židov 23. Keď do povahy vezneme, že židia sa obyčajne k väčšine pripojujú a že naši židia nijak sú luteránom náchylní, lebo hovoria: luteráni, keď nás potrebujú, sú k nám samý, čirý cukor, ale ináč prví sú nám okna vybiť (lebo ešte Hudku nezabudli): tak by človek musel uzavierať takto: No, keď katolíci sa sjednotia a pod vodcovstvom si listu kandidátov spravia, nieje tej moci, ktorá by ich povýšila! A hľa! vodcovstvo bolo, oduševnení katolíci sa unovali, pracovali, povzbudzovali a predsa medzi 12 reprezentantmi prvých osem — čo väčšinu hlasov obsiahli, sú evanjelíci, na čele jejich evanjelicky predikant so 113 hlasami, potom až ôsmim príjde miestny farár katolícky so 96 hlasami a za ním ešte chudiaci traja katolíci! V Modre panujú evanjelíci, lebo je ich viac — to chápem; v Pezinku panujú evanjelíci, lebo je ich s blízka toľko, koľko katolíkov — aj to ešte znesem; ale vo Svätom-Juri idú panovať luteráni, lebo ich je len tretina — to už mi nevezle do kotrby! kto je toho príčina, kto je tomu vinen? Poviem zrovna *sprostosť, hlavatosť, neďbanlivosť, nevšímavosť* našich katolíkov. Česť výminkám! Učte sa katolíci z cudzej škody smúdreť, lebo naši Sväto-Jurski katolíci ani zvlastnou škodou nechcú byť múdrejšími. Sláva obzretnej múdrosti a svornosti evanjelíkov, a našim katolíkom dobre tak! Len sa chystajte Sväto-Jurski katolíci! za tri roky — komu dá Pán Boh dožiť — ešte sa silnejšie upevnia evanjelíci a dostanete evanjelického mešťanostu, ktorí keď aj vám nebudú lepším, jak váš včulajší, ale luteránom istotne bude lepším. Každý tak spí, jak si ustlal!

Pravdomil.

Prosté a figliarske nápady.

Sudca: No cigán, prečo si ukradol tú hus.

Cigán: (Škriabe sa za uchom a prehovorí). Proším pekne, doma mám jednu kačku na dvore, a tá bola veľmi šmutná, ľúto mi jej bolo, tedy som jej k poteche túto huš chcel doniesť, aby jej veselšie bolo.

Žartovník Mátyás Diák o ružomerskej volbe: Peniaze a nátlak vlády pri ružomerskej volbe krvavé ruže splodily. No, to je isté, že Andela ešte nikdy nepodporoval takto zlý duch.

Otec: počul som, že veľmi čudné veci sa vypytujete od mojej dcéry.

Cudzí: Oh dečo čudné veci, však len to som sa jej pýtal, koľko má rokov jej mama?

Učiteľ: Na čo je vám chlieb, deti.

Jedno dieťa: Aby sme si mohli naň lekváru natreť.

Muž: To musí hrozné byť, keď je človek nemý.

Žena: Odo mňa by to veru nevystalo.

Na jarmoku somára predával Ičo gazda, jednému kupovačovi ho takto vychválil.

Kúpte si ho, že je dobrý, dobre vám stojím za to, lebo je z pomedzi nás.

Tu je v novinách čosi o vás, pán lekár.

Lekár: Čo — čo?

Nuž mlynár zomrel, však ste ho vy liečili.

Kača: Ukaž, Zuzka, jazyk!

Zuza: A na čo ti je?

Kača: Nuž Anča povedala, že ty veľmi falošný jazyk máš, nuž rada by som videla, z čoho?

Ičo: No, Rudko, čo povieš na môj zimný kabát?

Rudolf: Chudák!

Prečo by bol môj kabát chudák.

Rudolf: Tvoj krajčír je chudák.

ODKAZY REDAKCIE.

Rukopisy nedávame nazpät a listy bez podpisu mena neberieme do povahy.

Vrele prosíme ctených spolupracovateľov a dopisovateľov „*Kreštan*“-a, aby ráčili dopisy v nedeľu, alebo pondelok poslať, ináč nemôžeme ich uverejniť v najbližšom čísle.

Jozef Rabčik, Amerika. Na jakú knižku a kedy ste poslali peniaze? — *K. Sichta.* Vaše riadky odovzdal som expedícii. Do peňažných zasielok nič redaktora, len vtedy, jestli rovno na jeho meno sú poslané (Dr. Jozef N. Janda, kaplán a redaktor v Budapešti, VIII. Mária Tereziatér 9). — I na reverendu sú navešané úlohy, farchy a povinnosti; ani kňazom nelietajú pečené holuby do huby, viete, *Kočinčan.* — *Antisemit.* No už by ste si len viac mali vážiť židov, nežli pohanov. Lebo bárs sú síce židia povereční, lenže pohani sú zas modlárski. — *Zvedavý.* Máte pravdu, ja som bol v Debrecíne odsúdený, že som izgatoval proti civilnému manželstvu. Darmo je, teraz kňazi musia trpeť. Ináče v tej tlačovej porote len traja katolíci boli, ostatní inoverci, týchto deväť bolo. — *Jani.* Odpusťte, že jako rak, pomaly uverejňujeme tie besedy. Veľa vážnych vecí bolo teraz vytisnuté následkom pilnej nútnosti inej. Chvála Bohu už dost máme mravnej podpory. — *Orvište. N. L.* Poznám toho chalana. Nenie hodno s ním zaoberať sa. — *J.*

L. Z. Ohradilec. Kto sa hanbí, má prázdne gamby. Smelo sa treba postaviť a neochúňať sa, jako by ste ani pravdu nemali. — *Nové-Mesto nad Váhom.* Však my tomu čambľakovi zasvietime, nech sa to len opätuje. Počuli sme, že by nerád dostal sa na špic nášho pera. Ani mu neradíme k tomu príčinu nám dať. Všetko nám len sdeľte, o ostatné postaráme sa bez toho, že by sme si nad spôsobom vyplatenia hlavu museli lámať. — *Podolie. Č.* Pozdrav pp. duchovným; to je pekná vec, že tak otcovsky nakladajú s vami; to sme už dávno vedeli, že za ľudovú stranu sú oduševnení. Druhý raz nám k listu i dopis pripojte. O tri mesiace budú tri roky, čo som váš kraj opustil, na to som ale nezabudol. — *Vesele.* Nič to nerobí, myslím, že pán farár aj skrže gazdu Iču prijme odo mňa pozdrav. — *Cerové.* Spokojný môžete byť. Veru dobré časy to byly pod tou lipou pri kostole. Pán Boh vám za všetko zaplac, do mysy, čo chcete, nakladz. — *Zlaté-Moravce.* Viac prosíme. My sme taký, že keď nám kto koniec pera otrčí, celé chceme mať, ako dajaký židovský zať. — *Hrádek. F.* Pekne je to od vás. Ja bych sa s tým netrápil. Preto ale robte, jako chcete, bárs sa hovorí, že dobrá rada stojí groš, ešte lepšia dva. — *Dlhomír Poľský.* Nie redaktorský, lež len osobný a priateľský pozdrav vám. U vás v Poľsku je tuším veľká tuhoba, čo neškodí, aspoň sa hrdza nechytí vášho pera. — *Bošaca.* Odpusťte! Ale veru nemožné mi to bolo. Kde je len groš, tam nehľadaj dva. — *Bruchátka.* Čudujem sa, že vás ten predošlý odkaz neuspokojil. A veď by ste si myslieť mohli, sa volajú daktorí „Hoviadkom“, iní zas „Telátkom“. Posmech sem, posmech tam. U vás je meno predmetom posmechu, u iných reč, šaty, postava atď. — *Ružomberok.* Veru je to smutná vec, že toľko judášov sa u vás našlo, ktorí predtým tak verní boli ľudovej zástave. — *Necpaly.* Toho kulifaja nechajte kráčať, kade chce. Nenie hodno s blatom zaoberať sa, lebo i človek zamaže sa.

Sväto-Štefanský kalendár nedostať, ktorí vopred poslali naň peniaze, nech nám sdedia, čo im máme za ne poslať?

Spolu tu upozorňujeme ct. predplatiteľov na to, keď niekto nedostane noviny, nech listovne alebo na korrešpondentnej karte nepýta druhé, lebo to je unevanie a i útraty, lež nech ide na poštu a osloví poštára, aby reklamoval noviny úradne on. To je povinný učiniť každý poštový úradník úplne za darmo. Keď by niektorý to nechcel urobiť, treba to napísať do žalobnej knihy, jaká musí byť na každej pošte, alebo v liste ho udať u poštovej direkcii. Veď to potom vykoná. Úradná reklamácia má ten osoh, že poštári väčší pozor dávajú na novinky a nerozhadzujú ich tak ľahkomyslné.

Knižná polica.

Mesačník „Naša Nádej“ rečený vrele odporúčame ct. čitateľom. Obyčajne na 24 stranách on vychádza každý mesiac. Tieto sošity majú za cieľ rozširovať poklonu k prev. Sviatosti Oltárnej. Cena na celý rok 80 kr. Zvlášte duchovným a ruženským spolkom ich odporúčame do priazne. Objednať sa môže tento mesačník u dp. kaplána Michala Varga vo Vacove (Vác).

„**Veľká Novina**“, čili la saletteské proctvo, ktoré vzťahuje sa na koniec sveta, a ktoré Panna Maria dvom pastierskym deťom sdelila. Cena 25 kr. — **Veľká pliaga sveta**. 120 strán obsahujúce dielo toto vysvetľuje veľkú novinu. Opisuje boj Ancikrista s Eliašom a Henochom, opisuje i to, v jakom tele budeme vzkriesení, kde budeme bývať, čo budeme jiesť atď. Cena 70 kr. — Tieto diela razom objednané stoja 80 kr., dostať ich u dp. kaplána Michala Varga vo Vacove (Vác). Vrele ich odporúčame.

Modliaca a poučujúca knižka

„Príprava ku svätej spovedi a prijímaniu“ ešte vždy sa môže objednať u veľk. panej Lujzy Čery (Bpest, VI. Podmanicky u. 15.). Soslovenčil ju Jozef Janda. Okrem všetkých potrebných modlitieb obsahuje toto dielo základné poučenie o tom, ako sa máme hodne pripraviť k sv. spovedi a sv. prijímaniu? Nielen deti, lež i dospelí veľa sa môžu z tej knižky poučiť. Cena (broš.) 10, (viaz.) 15 kr.; tak lacnej inej modliacej knižky v slovenskej reči nenie na svete. Zvlášte pp. duchovní a učitelia by ju mali rozširovať.

„**Návodná kniha k poklone prev. Sviatosti Oltárnej budapeštianskeho sústredného oltárneho spolku**“ už je k dostaniu v maďarskej, nemeckej a slovenskej reči. „**Návodná kniha**,“ ktorú p. dr. **Ernest Csajka** poverený ostrihomskej hlavnej diecezi zhotovil, teší sa veľkému odobieraniu. Pre údov oltárneho spolku je takrečeno nevyhnutne potrebnou. Veľmi obľahčuje jednodinné modlenie sa ku prev. Sviatosti Oltárnej. Viazano: 10 kr., v skvostnej väzbe 20 kr. K dostaniu pri predošlom zaslaní peňazí alebo na dobierku, pod touto adreťou: „**A budapesti közp. Oltár-**

egyesület vezetőségének. Budapest, IV. ker., az angolkisasszonyok kolostorában.“

Ohľadom vyhnutia prípadných nedorozumení poznamenáme, že straniva *dočasného odpredaju* len prev. p. dôverníkom diecesanského Oltárneho spolku môžeme „**Návodné knihy**“ doposlať.

Prijímajúce knižočky taktiež v maďarskej, nemeckej a slovenskej reči sú k dostaniu. Tieto zdarma dávame vstúpiacim údom.

Riaditeľstvo

budapeštianskeho sústr. Oltárneho spolku.

Budapeštianske obchodné zprávy.

1. **Zbožie.** Pšenica (žito) banátske 00—00. — Od Tisy 12.30—13.20. — Od Pešti 12.25—13.15. — Zadunajské 12.35—13.20.

Raz 8.60—8.70.

Jačmeň na krmenie 6.20—6.50. — Do pálenice 6.70—7.40. — Na pivo 8—9.50.

Oves 6.30—6.60.

Kukurica 5.20—5.35.

2. Múka.

0	1	2	3	4	5	6	7
19.60	19.30	19.10	18.80	18.50	18.10	17.80	16.20
			7½	8			
			13.60	8.—			

Otruby fajnové 4.50, grobovité 4.40.

3. **Strovy.** Veľká biela fyzula 6.75. — Malá 7.50. Hrach 8.50. — Pšeno 4.75—5.50. Konopné semä 7.25—7.50.

4. **Semä na sejbu.** Červená jatelina 38—45 zl. Staré semä 34—38 zl. — Lucerna 40—50 zl. — Baltacim 13.—13.50. — Muhar 5.75—6 zl. Ladnik 6—6.25.

5. **Hyd a vajca.** Kura 60 kr. — Sliedka 70 kr. — Kapún 1 zl. — Morka 2.80. — Krmená hus 3.80. — Kačka 1 zl. — Krmená kačka 1.50. — Vajca 6—7 kusov 20 kr., 32—34 kusy 1 zl.

6. **Svine.** Prasce 1 pár 120—180 kilov 49—51 zl. Staré, 1 pár 400—500 kilov 47—49 zl.

7. **Telce.** Živé 40—46 kr. kilo. Sekané mäso

8. **Masť a slanina.** Sviňská v sudoch 57—59 zl. — Bielotabulová 53—55 zl. (v troch kusoch). — Udená slanina 58—59 zl.

9. **Remeň funtový** od 14—18 kl. terey 142—144.

10. **Kraviny** vrázkované 5—6 kilové 170—175.

11. **Tefaciny** barnavé 10—13 kl. 390—420.

12. **Potrava.** Seno. Lúčne seno 1.80—2.30 kr. — Slama. Na postielanie 1.40 kr. — Žup 1.60 kr.

Zodpovedný redaktor: Mikuláš Lepšényi.

Výkaz ceny a jakosti strieborno-ocelovej kosy

„SV. ANTONA“

vďaka pošle hockomu zdarma

JOZEF SOHR

v Somogy-Szill,

jediný rozposielateľ týchto kosí.

Chráňme sa falšovateľov!

Chráňme sa falšovateľov!

U p o z o r n e n i e.

Od dakolkých rokov v našej vlasti také obchodníctvo sa stvára s kosami a šalbírstvo, že sa obávame, a to veľmi základne, že objednateľské obecnstvo nebude v stave rozoznať statočného priemyselníka dobrý tovar od kosí takých predavačov, ktorí výborne vedú ústami mlet a pritom i mydlo, handry a inšie predávajú.

Zvláste viedeňskí jednatelia, ktorí od papiera až po zlato so všetkým chuťou zaopatrujú ľahkoverný slovenský ľud, vystreli svoj sak i na gazdovské obecnstvo, ktoré kosy potrebuje. Chráňme sa týchto.

I to je v obyčaji, že jednatelia na kosy z obce do obce chodia a z domu do domu putujú, hory doly slubujú, dačo splníť ale nenie sú v stave; v ktorom páde ale obyčajne kupovači obidu zle.

Chráňme sa jarmočných obchodníkov, ktorí kupujú odo mňa a iných dielníkov vymuštrované kosy maľovkou a inými prostriedkami okrášlia ich, aby pu-

kliny a škáry kosí zapchali. Taká kosa len dakolko dní môže službu konať. Medzi sto kosami je snáď jedna dobrá. I takí závratníci sa najdu, ktorí mój cenostov doslovne napodobňoval sa opovažia a v tisíc a tisíc výtiskoch ho rozposielajú po krajine.

A ponevác takým závratníkom moja kosa „sv. Antona“ trochu na žilku trafila, rozlične okrášľuju svoje kosy, aby ku svojmu chosnu vykoristiť mohli dobrý chýr mójich kosí, pomenujúc svoje kosy kosami sv. Ondreja, sv. Štefana, sv. Jána atd.

Takýchto, ktorí takto nadužívajú dôveru ľudu, a tohože dobromyselnosť využítkoval vedú, chráňme sa s opovrzením, ponevác len tá kosa je opravdivá, na hrdle ktorej je mój obranný znak „sv. Antona“ spolu ale i tento nápis ľahko čítať sa dajúci: „**Sohrova kosa sv. Antona.**“ a odo mňa je kúpená, ponevác ja v Madarorságu nedržím ani jednatelov, ani kupcov.

OZNAMY

PRE NAŠE NOVINY VYLUČNE LEN VYDAVATEĽSTVO „KREŠTANA“ PRIJÍMA.

Telefon 61-59.

Švätého = Gerharda

Telefon 61-59.

TLAČIAREN a VYDAVATEĽSTVO KNÍH

BUDAPEŠŤ, VIII. OKRES, PRÁTER-ULICA 44.

odporúča sa na vystavovanie tlačových dielov a síce: týždenníkov, kníh, cenostorov obežníkov, povolání kariet oddania sa, tanečných poriadkov, náročných oznamov v utešenej podobe a lacnej cene.

Vidiecke objednávania hned sa prevedú.

OD 20 ROKOV ZNÁME A CHÝRNE KARPATSKÉ ZDRAVOTNÉ PILULKY

vynajdené a pripravené jedine **JÁNOM FRIEDRICHOM**, lekárnikom v

Malackách (prešporská stol.)

SÚ VZÁCNYM A LACNÝM DOMÁCIM LIEKOM

proti zapchaniu, zašlamovaniu, nechuti k jedlu, žalúdočnému, katarrhu, zpučnutiu žalúdka, vetrom, závratu, boleniu hlavy, zimnici, zlatej žile, výsypu, žltenici, bleďačke a starým otvoreným ranám.

Cena týchto piluliek je tak ľavá, že i každý chudobný si ich kúpiť môže, stojí totiž jedna škatuľka s 15 pilulkami 21 kr., balíček

Známka ochrany.

obsahujúci 6 škatuliek stojí 1 zl. 5 kr. Keď sa k cene piluliek priloží 20 kr. a peňažitá hotovosť keď sa pošle poštovou poukázkou, tak zásielka piluliek pošle sa s vyplatením už poštovného kamkoľvek v rakúsko-uhorskej ríši. Menej než balíček nezasiela sa.

Jediné zasielateľstvo u **Jána Friedricha**, lekárnika v Malackách, v prešporskej stolici.

Výstraha! Poneváž moje pilulky často falšované bývajú, prosím tieto len u mňa kupovať.

Výtah z podakovaní.

Urodzenému pánu lekárniku Jánovi Friedrichovi v Malackách. Vašími zdravotnými pilulkami karpátskymi som už veľa veriacim pomohol. Znovu prosím dve škatule. — V Barande, 16. dec. 1897.

So zvláštnou úctou *Vinc. Vég*, farár.

Urodzený pán Lekárnik! Znovu prosím jeden závitok z vašich zdravotných piluliek, ktoré naozaj podivuhodne účinkujú; od tej doby, čo ich užívam, netrpím už na žalúdok. — V Eleku, 16. dec. 1897.

S úctou *Michal Hammer*.

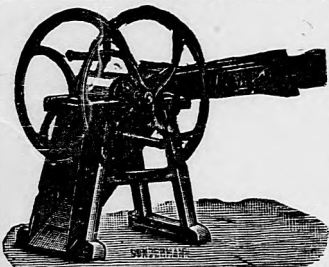
Ctený p. Lekárnik! Ráďte mi z vašich piluliek znovu dva závitky poslať, ktoré tak výsledne účinkovali na moju nemoc, že ľudia vypytujú sa mňa, čo je to za liek, ktorý ma vylicil. Smele ich môžem hockomu odporúčať. — V Apáth-Maróthe, 11. dec. 1897.

S úctou *Michal Kuzma*.

Urodzený Pane! Prosím znovu mi dva závitky poslať karpátskych piluliek, s ktorými úplne som bol spokojný, zvlášte pri bolení hlavy podivný bol ich účinok. — V Sl.-Aradáci, 22. dec. 1897.

S úctou *Jozef Klényi*, učiteľ.

MICHAL TRESKOŇ v Rytči (Nagy-Bittse, Trencsénmegye),

fabrika na hospodárske mašiny, odporúča pp. hospodárom žentúre, sečkovice, mlátačky, rajtáre, triery, rozsievacky, šrotovníky, struhadlá, mašiny na kapustu, mašiny na moržovanie kukurice, pluhy a brany, amer. hrable, mašiny na lámanie stromovej kôry, mačkadlá na slad a borievky, cirkulárne pily, mangle na prádlo, decimálne váhy.

Obrazkové cenníky pošlem na žiadosť tranko.

Pozvanie.

Bjelopotocký gazdovský potravný a úverný spolok

bude dňa 13-ho februara 1898. popoludni o 3 hodine v Bjelopotoku riadne

valné shromaždenie

vydržiavať,

ku ktorému údovia v smysle stanov povolávajú sa.

V Bjelopotoku, 2-ho februara 1898.

Správa.

Lunge u. Hals

Kräuter-Thee, Russ. Knöterich (Polygonum avic.) ist ein vorzügliches Hausmittel bei allen Erkrankungen der Luftwege. Dieses durch seine wirk. amte Eigenschaften bekannte Kraut gedeiht in einzelnen Districten Russlands, wo es eine Höhe bis 11 Meilen erreicht, nicht zu verwechseln mit dem in Deutschland wachsenden Knöterich. We. daher an Phthisis, Luftröhren- (Bronchial-)Katarrh, Lungenpitzen-Affectionen, Kehlkopfleiden, Asthma, Athemnoth, Brustbeklemmung, Husten, Heiserkeit, Bluthusten etc. etc. leidet, namentlich aber derjenige, welcher den Keim zur Lungenschwindsucht in sich vermutet, verlange u. bereite sich den Absud dieses Kräuterthees, welcher echt in Packeten à 1 Gulden bei Ernst Weidemann, Liebenburg a. Harz, erhältlich ist. Brochure mit ärztlichen Ausserungen und Affecten gratis.

Papier makulatúrovy

je k dostaniu u nás; metrický
cent stojí 6 zl. 50 kr.

Krestanský Kalendár ľudovej strany už vyšiel z tlače. Po slovensky. Cena 30 kr. ;
10 výtiskov 2 zl. 60 kr. ; 50 výtiskov 12 zl. ; 100 výtiskov 21 zl

Tlačeno v tlačiarni „Svätého Gerharda“ v Budapešti, Práter-u. č. 44.